

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטין) ואח'

לפני כבוד השופט יואב עטר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם 3. פלוני

נוכחים

ב"כ המאשימה - עו"ד חיים שויצר

נאשם 3 וב"כ – עו"ד חליל אלסאנע ועו"ד וליד אבו סבית

גזר דין

(נאשם 3 בלבד)

1. הנאשם (קטין כבן 17.5 בעת ביצוע העבירות) הודה, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של יידוי או ירי של אבן או חפץ אחר לעבר כלי תחבורה (עבירה לפי סעיף 332א(ב) לחוק העונשין התשל"ז (1977) והתפרעות (עבירה לפי סעיף 152 לחוק הנ"ל).

על פי המפורט בחלק הכללי שבכתב האישום המתוקן שבו הודה הנאשם, בתקופה הרלוונטית לביצוע העבירות המפורטות באישומים בהם הודה הנאשם, התרחש מבצע "שומר החומות" תוך שבאותם ימים התבצע ירי רקטות מסיבי משטחי רצועת עזה לשטחי מדינת ישראל יישוביה ועריה והתרחשו בשטחי מדינת ישראל התפרעויות ותקיפות שכללו אלימות, זריקות אבנים וחפצים לעבר אנשים וכלי רכב בעלי חזות או סממנים יהודים מתוך מניע גזעני וכן התפרעויות ותקיפות על רקע לאומני נגד כוחות המשטרה והבטחון. מפורט בחלק הכללי של כתב האישום המתוקן כי ההתפרעויות החלו בירושלים וגלשו לערים מעורבות נוספות ברחבי הארץ. במסגרת אותן הפרות סדר המוניות, בין השאר התרחשו בלילות המפורטים בכתב האישום המתוקן הפרות סדר שכללו חסימות צירי תחבורה בנגב ויידוי אבנים לעבר כלי רכב נוסעים, תוך שבין השאר אלו התרחשו גם בכביש 31 ובכביש 6 באזור הישוב לקיה מקום בו המדובר בכביש מרכזי בו נוסעים אנשים רבים במהירות רבה.

כמפורט בכתב האישום המתוקן, בלילה הרלוונטי נסעה נפגעת העבירה ר.צ. בכביש 6 לכיוון מערב, באזור הישוב לקיה, והגיעה אל סמוך למקום שבו נחסם הכביש, שם נאלצה להאט את מהירות נסיעתה ואף לעצור בשל חסימת הכביש. צוין בכתב האישום המתוקן כי במקום היו אנשים רבים אשר החלו ליידות אבנים לעבר רכבה וניפצו את שמשות רכבה וכי זו חששה. צוין כי נהג משאית שהיה במקום הוציא את ר.צ. מרכבה, העלה אותה על משאיתו ומילט אותה מהמקום תוך שהוא נוסע בכביש 6 נגד כיוון התנועה. מיד לאחר האמור הוצת רכבה של ר.צ. ונשרף כליל. צוין בחלק הכללי של כתב האישום המתוקן, כי למקום הגיעו כלי רכב

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ'... (קטיין) ואח'

נוספים והמתקבלים באזור החסימה החלו ליידות גם לעברם אבנים וכי אלו הצליחו להימלט בכך שביצעו פניית פרסה ונמלטו בנסיעה בכביש 6 נגד כיוון התנועה.

כמפורט בכתב האישום המתוקן, הנאשם הגיע למקום ביחד עם אחרים נוספים אשר זהות חלקם ידועה וזהות האחרים אינה ידועה, למהומות ולהפרות סדר שהתרחשו בכניסה לישוב לקיה ובשעה שהתרחשו במקום הפרות סדר שכללו הבערת צמיגים, חסימת הכביש (כביש 31 בצומת לקיה), יידוי אבנים ועוד.

בשלב מסוים עברו הנאשם והאחרים לכביש 6 במקום בו התרחשו המהומות שפורטו בחלק הכללי.

הנאשם והאחרים הגיעו למקום לאחר שכבר הוצת רכבה של ר.צ. ובשעה שהיו במקום אנשים רבים אשר יידו אבנים, צעקו "אללה אלאכבר" וצעקות רבות נוספות.

הנאשם ביחד עם האחרים החלו ליידות מספר רב של אבנים לעבר כלי רכב שנסעו בכביש 6 וזאת מתוך מניע אידיאולוגי לאומני ופגעו בחלק מהמקרים בכלי הרכב. כלי הרכב לעברם נזרקו האבנים נמלטו מהמקום תוך שהם מבצעים פניית פרסה באמצע כביש 6 ונוסעים במהירות מהמקום נגד כיוון התנועה.

צוין בכתב האישום המתוקן שהנאשם ואחרים יידו אבנים על הכביש למלא אותו באבנים, בעודם ממתנינים להתקרבות כלי הרכב.

אחד מהאחרים שהיה עם הנאשם (הנאשם 2) אשר היה רעול פנים יידה ביחד עם אחרים נוספים אבנים לעבר שלושה סוגי רכב שסוגם פורט בכתב האישום המתוקן.

הנאשם ביחד עם קטיין נוסף ואחרים יידה אבנים נוספות לעבר רכב אחר שהיה בצבע לבן. חלק מהאבנים שיידה הקטיין האחר פגעו ברכב. נהג הרכב נמלט מיידוי האבנים בכך שביצע פניית פרסה ונסע במהירות נגד כיוון התנועה לכיוון צפון.

צוין בכתב האישום המתוקן כי הנאשם והאחרים ביצעו את המעשים מתוך מניע לאומני אידיאולוגי וכי הפסיקו את מעשיהם רק לאחר שהגיעו כוחות משטרה למקום או אז התפזרה ההתקהלות של הרבים שהיו במקום.

הסדר הטיעון

2. מלכתחילה הואשם הנאשם בעבירות נוספות וההליך החל בפני הרכב. בהמשך, בעניינו של הנאשם מעבר להסדר הטיעון המקורי הוצגו הסדרים והסכמות נוספים כמפורט להלן:

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטין) ואח'

בתאריך 31.1.2023 הוצג בפני ההרכב הסדר טיעון אשר כלל את חזרת הנאשם מכפירתו, תיקון כתב האישום והודיית הנאשם בכתב האישום המתוקן. עוד ציינו הצדדים כי: "יש הסכמה בין הצדדים להגבלה שלנו (של המאשימה) של העונש אך הסכמנו ביננו שבשלב הזה, כיוון שיש תסקיר חובה, הוא יישלח לתסקיר והסכמנו לא לומר לבית המשפט מה הסכמנו להגביל". עוד ציינו הצדדים כי בכוונתם להידבר לאחר קבלת התסקיר.

לאחר האמור הודה הנאשם בכתב האישום המתוקן, נקבע כי ביצע את העבירות והנאשם הופנה לקבלת תסקיר.

בדיון מיום 11.7.2023 הגיעו הצדדים להסדר נוסף שכלל תיקון הכרעת הדין ותיקון כתב האישום באופן בו נמחקה התוספת להוראת חיקוק מס' 1 בדמות "מעשה טרור" ונמחקה הוראת החיקוק לפי סעיף 33 לחוק המאבק בטרור, תוך שעובדות כתב האישום המתוקן נותרו בעינם ללא שינוי. כפועל יוצא מהסכמת הצדדים ובהסכמתם הועבר הדיון למותב יחיד בפני אחד מחברי ההרכב שבפניו התקיימו הדיונים עד כה.

בדיון מיום 21.9.2023 הודיעו הצדדים כי, בהמשך להסדר הנ"ל, הציגו הצדדים הסכמה עונשית לפיה, כחלק מהסדר הטיעון, המאשימה תגביל עצמה לעתירה ל-24 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים אשר ביחס אליהם הצדדים יטענו על פי מיטב הבנתם.

תסקירי שירות המבחן לנוער והבקשה לדחות את הדיון לקבלת תסקיר משלים נוסף

3. בעניינו של הנאשם הוגשו שלושה תסקירים.

מהתסקיר הראשון (מיום 14.3.2023) עולה כי הנאשם הינו בן למשפחה ברוכת ילדים, כי אביו עובד ואמו עקרת בית. מהתסקיר עולה כי הנאשם סיים 12 שנות לימוד, היה בעל מוטיבציה גבוהה ללמידה והישגים בינוניים, וכי הנאשם נעצר סמוך לאחר סיום לימודיו בבית הספר התיכון. צוין כי במהלך שהותו בחלופת מעצר הותר לנאשם להשתלב בתעסוקה בחנות לחומרי בניין אך משך תקופה לא עשה כן, ואולם נכון למועד עריכת התסקיר עבד בחנות לחומרי בניין תוך שמעסיקו ציין כי הנאשם הגיע לעבודה באופן סדיר ועושה את הנדרש ממנו בחריצות וביעילות. הוריו ציינו כי זה ממעט להתרחק מהבית בשעות הפנאי, מקבל את סמכות הוריו, קיבל לאחרונה רישיון נהיגה וצפוי להשתלב בלימודים מקצועיים כטכנאי.

כמפורט בתסקיר הראשון, הנאשם לאורך הקשר עם שירות המבחן לנוער הכחיש את ביצוע העבירות, ואולם, בהמשך, לאחר הכרעת הדין התוודה בפני שירות המבחן כי אכן ביצע את העבירות, אך התקשה להסביר את הכחשתו הגורפת קודם לכן. הנאשם הציג בפני שירות המבחן תמונה לפיה נגרר אחר חבריו מבלי להבין באופן מלא את משמעות מעשיו, וכי ביצע

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטין) ואח'

את העבירות בספונטניות לאחר שנגרר אחר אחרים. ושירות המבחן ציין כי הנאשם אמנם הביע חרטה על מעשיו אך התקשה להפנים הבנה ביחס לחומרתם. הנאשם הביע בפני שירות המבחן עמדות נורמטיביות ביחס לחוק ולגורמי האכיפה וטען כי אינו מחזיק בעמדות גזעניות כנגד יהודים וכי אינו מתעניין בפוליטיקה.

שירות המבחן התרשם מקושי בהפעלת שיקול דעת במצבים חברתיים מורכבים וציין כי קיימת אי בהירות ביחס למניעים המרכזיים שהובילו את הנאשם לבצע את העבירות.

שירות המבחן התרשם כי הבנת הנאשם את חומרת העבירות והשלכותיהן מבוססת בעיקרה על המחירים בהם נשא וכי ניכר שהנאשם מתקשה לזהות לעומק את הפסול במעשיו ואת טעויות החשיבה אשר הביאוהו לידי ביצוע העבירות או לגלות הבנה מעמיקה יותר לנוק שנגרם ולנוזקים שעלולים היו להיגרם. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתייחס לעבירות כאירוע נקודתי וחד פעמי ומתקשה להרחיב את הדיבור. מהתסקיר עולה כי הנאשם מוכר לשירות המבחן מתיק קודם שבו נדון בבית משפט השלום לנוער לדרכי טיפול. צוין בתסקיר כי הנאשם מגיע לפגישות אליהן מוזמן וכי הנאשם תיאר תחושות של חוסר צדק ועוול כלפיו ואף הביע טענה לפיה חווה גזענות, בכל הקשור להליך המתנהל כנגדו. בנוסף צוין כי הנאשם השתתף בקבוצה טיפולית והגיע למרבית המפגשים. במקביל, קיים הנאשם שיחות עם חונכת פרטית אשר התרשמה כי הנאשם חפץ ליצור שינוי בחייו ומביע שאיפות נורמטיביות לעתיד. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה להבין ולהעמיק בחומרת העבירות, הנזק שנגרם והנזק הפוטנציאלי, מתקשה להביע אמפתיה לנפגעי העבירות וכי ניכר שהנאשם נעזר בטעויות חשיבה על מנת להסביר את מעשיו. שירות המבחן המליץ על דחייה.

מהתסקיר השני (מיום 19.6.2023) עולה כי הנאשם למעשה חזר בו בפני שירות המבחן מהודייתו בבית המשפט ובפני שירות המבחן, תוך שהפעם הכחיש כי יידה אבנים וטען כי רק חסם את הכביש באבנים, וטען כי לא פעל מתוך דעה ביחס למצב במדינה וכי אף לא הבין כלל את המתרחש אלא חיקה את חבריו לאחר שהלך להתפרעות ביחד עם. שירות המבחן התרשם כי הנאשם עסוק במחירים אותם משלם, מתייחס לעבירות באופן ראשוני, שטחי ומצומצם ומתקשה להרחיב את השיח על מעגלי הנפגעים והסיכון הפוטנציאלי. שירות המבחן ציין כי לא חלה התקדמות משמעותית בטיפול ואף חלה רגרסיה מסוימת מאז התסקיר הקודם וכי הנאשם מתקשה לערוך התבוננות מעמיקה ביחס לעבירות, לזהות טעויות חשיבה וכי הבעות החרטה של הנאשם הן הצהרתיות בלבד. נוכח הדברים שמסר בפני שירות המבחן, נתבקשה ההגנה, בדיון מיום 11.7.2023 להבהיר האם הנאשם עומד מאחורי הודייתו בכתב האישום המתוקן. ב"כ הנאשם הבהיר כי הנאשם עומד מאחורי הודייתו, אינו מבקש לחזור בו מהודייתו והנאשם עצמו שב ואשרר במו פיו את הודייתו בכתב האישום המתוקן.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ'... (קטין) ואח'

בתסקיר האחרון (מיום 27.8.2023) עמד שירות המבחן על העמדות שהביעו הוריו של הנאשם, צוין כי גם הפעם התקשה הנאשם לקחת אחריות מלאה על מעשיו, טען בפני שירות המבחן כי לא הבין את השלכותיהם, וכי הושפע מחבריו וחיקה את התנהגותם ושלל כוונה לפגוע באיש. מהגרסה העובדתית שמסר הנאשם בפני שירות המבחן עולה כי גם עתה לא נטל אחריות מלאה על מלוא המעשים בהם הודה בכתב האישום המתוקן, בשים לב לפער בין דבריו בשירות המבחן לבין כתב האישום המתוקן שבו הודה. מהתסקיר עלה כי הוריו של הנאשם נקטו גישה מגוננת. שירות המבחן המליץ על דחית הדיון לשלושה חודשים נוספים על מנת לבחון אפשרות שילובו בקבוצה טיפולית ולחילופין, ציין כי נראה כי ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע עבור הנאשם והמליץ להרשיע את הנאשם, להטיל עליו מאסר על תנאי, צו מבחן, של"צ ופיצוי.

הבקשה לדחייה לשם קבלת תסקיר משלים נוסף

4. עיון בשלושת התסקירים מלמד כי הגם שחלה תמורה קלה בתובנות של הנאשם, עדיין גם מהתסקיר האחרון עולה תמונה לפיה הנאשם אוחז עדיין בגישה מצמצמת, מצמצם ממעשיו ומחלקו בביצוע העבירות, נוקט בגישה מצמצמת ביחס למניעיו, מפגין נטייה להשלכת האחריות על אחרים מקום בו מדגיש כי נגרר אחר חבריו מבלי להבין משמעות מעשיו, ולמעשה, ניכר, כי גם עתה, לאחר פרק זמן ארוך שבו הנאשם מצוי בקשר עם שירות המבחן לנוער, הנאשם עדיין לא נטל אחריות מלאה על מעשיו והגם שהנאשם משתף פעולה עם שירות המבחן לנוער ומביע נכונות להשתתף בקבוצה טיפולית, לא עבר הליך טיפולי משמעותי. הוסף לאמור את העובדה שעל פני הדברים ישנה אי בהירות (לכל הפחות) ביחס לרלוונטיות של הטיפול המוצע (שטרם החל) לבין מחוללי העבירה בשים לב למניע המפורט בכתב האישום המתוקן. בהינתן האמור לעיל ובשים לב לחומרת העבירות ונסיבות ביצוען, סבורני כי אין מקום לדחייה נוספת וכי יש בשלושת התסקירים שהוגשו בכדי להציג תמונה מלאה ורחבה ביחס לנסיבותיו האישיות של הנאשם, יחסו לעבירות והפרוגנוזה הטיפולית בעניינו, ומשכך דומה כי באה העת לגזור את דינו.

טענות הצדדים והראיות לעונש

5. במסגרת הראיות לעונש העיד מטעם ההגנה אחיו של הנאשם. אחיו סיפר כי הנאשם כיום עובד ואמר שהנאשם היה צעיר ולא ידע מה הוא עושה וכי כיום השתנה. עוד העיד אחיו של הנאשם כי הנאשם מסייע בפרנסת המשפחה.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטין) ואח'

6. המאשימה בטיעוניה לעונש (בכתב ובעל-פה) עמדה בהרחבה על הערכים המוגנים שנפגעו, מידת הפגיעה בערכים המוגנים, הפנתה לפסיקה ובמסגרת הראיות לעונש אף הגישה גזר דין שהושת על מעורב אחר באותה פרשייה (לאחר הטיעונים לעונש ועובר למתן גזר הדין הוברר כי ערעור על גזר דינו של המעורב האחר נדחה). המאשימה עתרה לכבד את הסדר הטיעון, עמדה על הנסיבות הקשורות לביצוע העבירות, ואילו שאינן קשורות בביצוע העבירות, על הנלמד מהתסקירים טענה כי מלוא שיקולי הקולא מגולמים בהסדר הטיעון ועתרה, בהתאם להסדר הטיעון להשית על הנאשם 24 חודשי מאסר בפועל לצד מאסרים על תנאי, קנס והתחייבות.

7. ב"כ הנאשם טענו בכתב ובעל פה. ב"כ הנאשם עמדו על התיקון המשמעותי בכתב האישום ועל חלקו של הנאשם בביצוע העבירות, מקום בו זה יידה בפועל שתי אבנים אשר לא פגעו ברכב ולא גרמו לנזק. ב"כ הנאשם עמדו על האינדיווידואליות של הענישה, הפנו לפסיקה וטענו כי יש לאבחן את עניינו של הנאשם לקולא, עמדו על כך שלנאשם אין הרשעות קודמות, על הודיית הנאשם המגלמת נטילת אחריות לצד חסכון בזמן שיפוטי, וביקשו לדחות את הדיון לקבלת תסקיר משלים או לחילופין לאמץ את המלצות שירות המבחן מתוך שיקולי השיקום הנלמדים מהתסקירים.

8. הנאשם בדברו לעונש טען כי היה קטין בעת ביצוע העבירות, ביקש שלא להיאסר ואמר כי הוא מעדיף לכל היותר מאסר בדרך של עבודות שירות. הנאשם הביע צער על מעשיו, טען כי למד לקח מהמעצר, עמד על פרק הזמן שחלף שבו לדבריו נמנע מלעשות בעיות וביקש את רחמי בית המשפט.

דיון והכרעה

9. משהנאשם היה קטין בעת ביצוע העבירות, הרי שבאשר לענישת קטינים, סעיף 40טו(א) לחוק העונשין קובע כי על ענישת קטינים יחולו הוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971. סעיף קטן (ב) מאפשר לבית המשפט, הדין בענישת קטין, להתחשב בעקרונות ובשיקולים המנחים לפי תיקון 113 לחוק העונשין, "תוך התאמתם לענישת הקטין...".

חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971 והפסיקה, מקנים מעמד בכורה לשיקולי השיקום בענישת קטין, בעוד שלפי תיקון 113 לחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישת בגירים הוא עקרון ההלימה. בתי המשפט עמדו, לא אחת, על הפער שבין שיקולי הענישה הנ"ל בענישת קטינים.

כך למשל, בע"פ 7416/15 פלוני נ' מדינת ישראל (22.5.16) צוין "אמנם ענישתו של קטין נשלטת ככלל על ידי הוראות חוק הנוער ולא על ידי עקרונות תיקון 113 לחוק העונשין, ואולם

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטיין) ואח'

בהתאם לסעיף 40ט(ב) לחוק העונשין, "בית המשפט רשאי להתחשב בעקרונות ובשיקולים המנחים בענישה המנויים בסימן זה, תוך התאמתם לענישת הקטיין, ככל שסבר שראוי לתת להם משקל בנסיבות המקרה [...] יש לזכור, כי גם כשבענישת קטינים "רגילה" עסקינן, ושיקול השיקום מקבל על פי רוב את הבכורה, אין שיקול זה ניצב לבדו; וידועה בהקשר זה האמרה כי "קטינות אינה מקנה חסינות" מפני ענישה הולמת, לרבות בדרך של עונשי מאסר לריצוי בפועל [...] ואכן, לא אחת מוצא בית המשפט כי בנסיבות מסוימות נכון לתת משקל יתר לשיקולי גמול והרתעה גם אם קיים אופק שיקומי מסוים. לעתים גם השיקול השיקומי אינו רלוונטי בנסיבות המקרה (או למצער הוא בעל משקל נמוך מאוד), וזאת כאשר ההיתכנות לשיקומו של העבריין הקטיין היא נמוכה. במצב זה באים לידי ביטוי שיקולי הענישה האחרים ביתר שאת" (ההדגשה אינה במקור - י.ע).

כך למשל, בתפ"ח 13-03-47273 פלוני נ' מדינת ישראל (14.05.2014) צויין בעניין זה: "שוב בפנינו מקרה המעיד על ה'מתח' שבין הרצון לגמול לנאשם כרשעתו [...] לבין הצורך בשיקומו, שהוא עצמו קטיין..." מנגד, נפסק כי: "...קטינות אינה מעניקה חסינות מפני ענישה ראויה, לרבות בכליאה ממשית, כאשר מדובר במי שביצע פשע חמור..." (ע"פ 8863/15 פלוני ואח' נגד מדינת ישראל (7.6.2016)).

ר' גם ע"פ 4150/09 פלוני נגד מדינת ישראל (05/08/09): "בגזירת עונשו של מי שהיה קטיין בעת ביצוע העבירה, יש ליתן משקל יתר להיבט השיקומי. התייחסות ייחודית זו לקטינים שעברו עבירות נגזרת מהוראותיו של סעיף 25 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971 ומבטאת את הצורך לפעול בעניינם של אלה, ככל הניתן, באפיק טיפולי על מנת לשקמם ולהחזירם לתפקוד נורמטיבי בחברה. עם זאת נפסק לא אחת כי אין לקטינים חסינות מפני ענישה ממשית וכי ייתכנו מקרים שבהם ייסוג השיקול השיקומי מפני שיקולים של הרתעה, מניעה ותגמול..."

10. המחוקק כאמור, הותיר לבית המשפט שיקול דעת להתחשב בעקרונות והשיקולים שבתיקון 113 תוך התאמתם לענישת קטינים, ככל שסבר שבמקרה הניצב בפניו ראוי לעשות כן. ודוק, מקום שהנאשם היה על סף הבגירות בעת ביצוע העבירות (כבן 17 שנים ו-7 חודשים), בע"פ 5982/15 מדינת ישראל נגד פלוני (24.7.2016) צויין: "ככל שקטיין קרוב לבגירות בעת ביצוע המעשים, כך משקלם של השיקולים הקבועים בחוק העונשין-ובעיקרם עיקרון ההלימה בין חומרת המעשה ומידת האשם לבין חומרת העונש-גובר".

11. משמצינו את מושכלות היסוד בנוגע לשיקולים הנוגעים לענישת קטינים, ראוי להידרש לשיקולים הנוגעים לעניינו של הנאשם דנן.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטיין) ואח'

העבירות בהן הורשע הנאשם חמורות ונסיבות ביצוען מלמדות על חומרה יתרה. אין המדובר במי שהשתתף במחאה אזרחית לא אלימה, אלא במי אשר בעוד מדינת ישראל מצויה בלחימה, סופגת מטחי רקטות במסגרת מבצע צבאי מול רצועת עזה, ובעוד המדינה עצמה באותם ימים בערה בשל הפרות סדר אלימות ונרחבות, שכללו חסימת כבישים ראשיים ופגיעה באזרחים ובאנשי כוחות הביטחון, בחר להשתתף בהתפרעות שכללה חסימה של כביש מרכזי ראשי בין עירוני (כביש 6). המדובר בחסימה אלימה, דהיינו לא רק חסימת הכביש מפני המשך הנסיעה, אלא יידוי אבנים לעבר כלי רכב שנסעו לתומם בכביש 6 תוך סיכון ממשי ומוחשי של הנוסעים בכלי הרכב. אודות הסכנה שחשו נוסעי כלי הרכב ניתן ללמוד מהעובדה שעל מנת להימלט מיידוי האבנים, אלו בחרו לבצע פניית פרסה על מסלול נסיעתם בכביש 6 ולהימלט בנסיעה נגד כיוון התנועה (בהינתן מהירות הנסיעה המותרת בכביש 6, נקל לשער את הסכנות הכרוכות בהתנגשות חזיתית נוכח אותה נסיעה נגד כיוון התנועה בכביש רב נתיבי, וברי כי עצם הנכונות של אותם נהגים להעדיף את אותו סיכון, מלמדת על עוצמת האימה שחשו מפני המתפרעים מיידוי האבנים שחשמו את כביש 6 באותה התפרעות שבה השתתף הנאשם). לא רק שהנאשם השתתף באותה התפרעות ונטל בה חלק פעיל אלא שהנאשם אף יידה במו ידיו שתי אבנים לעבר אחד מכלי הרכב אשר נסעו לתומם בכביש. מקום בו הנאשם הגיע למקום ההתפרעות לאחר שרכבה של ר.צ. נרגם והוצת, הרי שברי כי לכל הפחות היה במראה הרכב העולה באש בכדי להוות תמרור אזהרה לכל המצטרפים לאותה התפרעות ביחס לאופייה האלים, תמרור ממנו התעלם הנאשם.

12. לא ניתן לנתק את מעשי הנאשם ואת אותה התפרעות נקודתית בה השתתף ממכלול האירועים וההתרחשויות באותה עת. באזור הנגב, התרחשו אותה עת התפרעויות רבות, אשר כללו חסימה של כבישים בין עירוניים, תוך השמת ישובים במצור, עצירת כלי רכב לשם בדיקת זהות נוסעיהם ופגיעה קשה ואלימה בנוסעי כלי רכב על רקע מוצאם תוך מתן אפשרות לנוסעי כלי רכב ממוצא אחר להמשיך בדרכם ללא פגע (ר' לדוגמה ת"פ 21-06-28246 מ"י נ' **עמראני** [12.7.22]). מעשים אלו התרחשו בעוד אזור הנגב מטווח במטחי רקטות והובילו לפגיעה קשה מאוד בתחושת הביטחון האישי של תושבי הנגב. פגיעה בתחושת הביטחון האישי אשר אותתה ניכרים עד היום, תוך שעד היום לא שבה תחושת הביטחון האישי של תושבי הנגב לקדמותה (ור' והשוו ת.פ. 21-11-46191 **מדינת ישראל נ' פלוני** [23.5.23]). הנאשם במעשיו בחר, למעשה, להצטרף לאותם פורעים, במסגרת אותן הפרות סדר המוניות, ואין מקום לנתק את האירוע שבו נטל חלק הנאשם מההקשר הכללי (כפי שבא הדבר לידי ביטוי הן בכתב האישום המתוקן והן בהכרעת הדין).

13. אמנם כתב האישום המתוקן שבו הודה הנאשם אינו כולל עוד אישום לפי חוק המאבק בטרור ואולם לא ניתן להתעלם מכך שחלק בלתי נפרד מעובדות כתב האישום המתוקן שבו הודה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטין) ואח'

כולל גם את המניע למעשיו של הנאשם: "הנאשמים עשו כן מתוך מניע לאומני – אידיאולוגי...".

14. עוד יש להוסיף בעניין זה, כי להקשר הכללי נפקות גם בהבדל שבין התפרעות נקודתית המתרחשת כתוצאה ממחאה כזו או אחרת, עת משטרת ישראל וכוחות הביטחון יכולים להקצות כוחות לשם ריסונה או אבטחת הנוסעים בציר, אל מול התפרעות כזו בה נטל חלק הנאשם, בתקופה בה משטרת ישראל וכוחות הביטחון היו מתוחים עד קצה גבול היכולת ונבצר מהם לתת מענה הולם לכל אחד מהאירועים.

15. באשר למשקל שיש לתת לתקופה בה בוצעו העבירות, והקשר הכללי, בע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' אסוווד (24.2.22) עמד בית המשפט העליון בהרחבה על מאורעות אותם ימים וציין כי: "...יש מקום ליתן משקל מתאים גם לפרק הזמן שבו נעברו העבירות במהלכו היתה האוכלוסיה האזרחית נתונה למתקפה של אלפי רקטות [...] ובמקביל התעורר גל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות שכלל תקיפת כוחות הבטחון, כמו גם תקיפת אזרחים...".

בע"פ 3982/22 מדינת ישראל נ' חג'וג' (27.10.22) ציין בית המשפט העליון כי: "... בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הגלומה בעבירות התפרעויות המוניים, ועל הצורך לנקוט במדיניות ענישה אשר תרתיע ותרסן התפרעויות שעלולות לדחוף המון רב לצאת מגדר שליטה ולסכן חיי אדם... " ובהמשך אותו פסק דין ציין: "...יש מקום ליתן משקל לכך שהעבירות האמורות בוצעו במהלכו של מבצע שומר החומות, עת שהאוכלוסיה האזרחית במדינת ישראל היתה נתונה למתקפת רקטות, במקביל לגל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות, שבמסגרתו הותקפו כוחות הביטחון וכן אזרחים...".

בע"פ 4585/22 מדינת ישראל נ' ערדאת ואח' (25.7.22) שב בית המשפט העליון וציין כי: "חומרה רבה נודעת לעבירות התפרעויות המוניים, אשר מסכנות באופן ישיר וממשי חיי אדם, בריאותו וגופו, ואף עלולות להביא לפגיעות ברכוש וקניין. אי לזאת, בית משפט זה עמד לא אחת על הצורך לנקוט במדיניות ענישה מרתיעה אשר תרסן ותמנע השתתפות בהתפרעויות אלימות הסוחפות את ההמון ומסבות נזק רב [...] מסכת האירועים המתועדת בכתב האישום המתוקן מצדיקה איפוא ענישה מרתיעה. בעיצומם של ימי מבצע שומר חומות שעה שהארץ בערה מבפנים ומבחוץ הן מתקיפות רקטות, והן מהפרות סדר והתפרעויות אלימות ברחבי הארץ, המשיבים ביצעו עבירות חמורות עם המון משולהב...".

16. הענישה לעולם אינדיבידואלית, ועל כן את הפסיקה שתובא להלן, יש לבחון בהתאמות הנדרשות, בהינתן האבחנות אל מול עניינו של הנאשם דן ובפרט בשים לב לבגירותם של חלק מאותם נאשמים, אל מול קטינותו.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטיין) ואח'

17. בית המשפט העליון נדרש לאחרונה לעניינו של קטיין אחר שהיה מעורב באותה התפרעות

(ואשר הורשע באותן עבירות בהן הודה הנאשם דנן, באותן נסיבות בהן הודה הנאשם דנן) ונדון, בין השאר, ל- 22 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור [ע"פ 5124/23 פלוני נ' מדינת ישראל (31.10.23)]. באותו ערעור מדובר היה בקטיין צעיר מהנאשם דנן (יליד 2004) אשר השתתף באותה התפרעות והורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירות זהות של יידוי או ירי של אבן או חפץ אחר לעבר כלי תחבורה והתפרעות. אותו קטיין שהיה אז כבן 17 השתתף אף הוא בהתפרעות דנן, ויידה ביחד עם אחרים אבנים אל עבר כביש 6 ואל עבר כלי רכב שנסעו בו. גם אותו קטיין הגיע לאחר שכבר הוצת רכבה של ר.צ. וגם בעניינו של אותו קטיין צוין בכתב האישום המתוקן כי העבירות בוצעו ממניע אידיאולוגי לאומני. בעניינו של אותו קטיין הוגש תסקיר אשר בדומה לנאשם דנן בא בהמלצה למאסר על תנאי, של"צ וקנס. בדחותו את הערעור ציין בית המשפט העליון כי: "המעשים המיוחסים למערער חמורים – המערער נטל חלק פעיל בהתפרעות המונית שכללה יידוי אבנים והצתת רכבים, וזאת, תוך יצירת סיכון ממשי לביטחון הציבור ולשלמות הגוף. התנהגות מעין זו, מבטאת זלזול בחיי אדם ובשלטון החוק. בהתאם, לא פעם עמד בית משפט זה על אמת המידה המחמירה שבה יש לנקוט ביחס לעבירות של יידוי אבנים והתפרעות, בייחוד כשאלו נעשות על רקע לאומני ותוך הצטרפות לאירועים המוניים, כבמקרונו [...] לא בכדי, אפוא, נקבע כי בנסיבות הנ"ל "יש לנקוט במדיניות ענישה אשר תרטיע ותרסן התפרעויות העלולות לסחוף המון רב ולצאת מגדר שליטה" [...] וכי התנהגויות אלו "צריכות לזכות בתגובה עונשית קשה וכואבת, ויהיה מוצאם של המתפרעים אשר יהיה. כך נוהגת מדינת חוק. כך זכאים לצפות כל הבאים בשעריו של בית המשפט" [...] לא זו אף זו – התקופה הטעונה שבה בוצעו המעשים, עת הייתה המדינה נתונה תחת מתקפה של אלפי רקטות אל עבר האוכלוסייה האזרחית, לצד גאיתם של התפרעויות אלימות והפרות סדר, מהווה נסיבה נוספת אותה יש לשקול לחומרה [...] המערער טוען עוד כי היה על בית המשפט המחוזי לתת דגש משמעותי יותר לשיקולי השיקום. ואכן, יש ליתן לשיקולים אלו משקל, בייחוד בעניינם של קטינים; ואולם, שיקולים אלה אינם חזות הכל [...] בענייננו, בצדק קבע בית המשפט המחוזי כי אין להעניק משקל משמעותי לשיקולי השיקום, וזאת לנוכח חומרת העבירות ותסקירי שירות המבחן שמהם עולה ספק ביחס לפוטנציאל שיקומו של המערער [...] המערער מוסיף וטוען, כאמור, כי היה על בית המשפט לאמץ את המלצת שירות המבחן [...] ואולם, כידוע, תסקיר שירות המבחן משמש כידו הארוכה של בית המשפט, וזאת לשם בירור מסוכנותו של הנאשם וסיכויי שיקומו, לאור נסיבותיו האישיות, עברו, ויתר הנתונים הרלוונטיים. לצד החשיבות הרבה הנודעת להערכה זו, ברי כי היא אינה מחייבת את בית המשפט, אשר מערך שיקוליו בעת גזירת העונש אינו זהה בהכרח לשיקולים העומדים בפני שירות המבחן [...] אשר לטענת המערער כי בית המשפט המחוזי חרג ממדיניות הענישה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280-07 מדינת ישראל נ' ... (קטיין) ואח'

הנוהגת במקרים דומים, אציין כי לא שוכנעתי כי העונש שנגזר על המערער סוטה מהמדיניות הנוהגת והראויה, ובייחוד על רקע הנסיבות המפורטות לעיל".

18. בת.פ. 21-05-30623 מדינת ישראל נ' עמרני (3.7.21) הושת מאסר בפועל למשך 38 חודשים על צעיר בן 19 נעדר הרשעות קודמות אשר הורשע בעבירות של התפרעות, יידוי או ירי של אבן או חפץ אחר לעבר כלי תחבורה ושימוש פחזני באש, שעניינן בכך שבמהלך אירועי "שומר החומות" השתתף בהתפרעות שכללה הבערת צמיגים ויידה שתי אבנים לעבר ניידת משטרה (תלוי ועומד ערעור ע"פ 6106/23).

בת"פ 21-06-14640 מדינת ישראל נ' עמרני (30.4.23) הושת מתחם עונש הנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר בפועל בעניינו של נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירות של יידוי אבן לעבר כלי תחבורה והתפרעות לאחר שהשתתף במהומות והפרות סדר שהתרחשו, באותה תקופה של ימי מבצע "שומר החומות" בכניסה ליישוב שגב שלום, כשהוא רעול פנים ואף יידה מספר אבנים לעבר ניידות משטרה. מהתסקירים שהוגשו בעניינו עלה כי זה השתתף בהליך טיפולי, שירות המבחן התרשם כי הצליח להיתרם מהטיפול, נטל אחריות מלאה על מעשיו והמליץ על הטלת צו מבחן ומאסר בדרך של עבודות שירות. לאחר שבמסגרת שיקולי הקולא נתן בית המשפט משקל להודאה המגלמת נטילת אחריות לצד חסכון בזמן שיפוטי, הגיל הצעיר, העדר העבר הפלילי, הודאתו, הנסיבות האישיות, ומצבו הבריאותי, נמנע בית המשפט מלחרוג מהמתחם בשל שיקולי שיקום, ועמד על חשיבות שיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים. בערעור שהוגש (ע"פ 2111/23 אלעמרני ואח' נ' מדינת ישראל [21.9.23]) הועמד העונש על 25 חודשי מאסר בפועל חלף 30 חודשים שהושתו בבית המשפט המחוזי.

בת.פ. 21-06-46760 מ"י נ' אלעמרני ואח' (9.2.23) בעניינם של נאשמים שהורשעו על פי הודאתם בעבירות של יידוי אבן לעבר כלי תחבורה והתפרעות, שעניינם בכך שהשתתפו בהפרות סדר בצומת הכניסה ליישוב שגב שלום, שבוצעו באותה תקופה של ימי מבצע "שומר החומות" כאשר כל הנאשמים שם השתתפו בהפרות הסדר בכך שיידו אבנים לעבר ניידות משטרה, נקבעו מתחמי עונש בהתאם לחלקם של כל אחד מהנאשמים תוך שביחס לנאשם 3 אשר אמנם נכח באירועים אך לא יידה אבנים (והורשע רק בעבירה של התפרעות) נקבע מתחם הנע בין 16 ל- 30 חודשי מאסר בפועל, וביחס לאחרים נקבע מתחם הנע בין 24 ל- 40 חודשי מאסר בפועל. בעניינם של כל הנאשמים שם הוגשו תסקירים אשר המליצו על ענישה שיקומית טיפולית בדמות של"צ לחלקם ובדמות מאסר בדרך של עבודות שירות בחלקם. לאחר שבית המשפט נתן משקל להודאתם המגלמת נטילת אחריות לצד חסכון בזמן שיפוטי, גילם, נסיבותיהם האישיות, העדר כל עבר פלילי (למעט אחד מהם שעברו לא היה מכביד) והמלצות שירות המבחן בעניינם עמד בית המשפט על חשיבות שיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים, הגמול וההלימה ביחס לשיקולי השיקום והשית על מרבית הנאשמים 30 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. בערעור שהוגש (ע"פ 2111/23 אלעמרני ואח' נ' מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטין) ואח'

[21.9.23] הועמד העונש על 25 חודשי מאסר בפועל חלף 30 חודשים שהושתו בבית המשפט המחוזי.

בת.פ. 21-06-30684 מדינת ישראל נ' מוריה (24.11.22) הושתו על נאשמים נעדרי עבר פלילי שהשתתפו בהתפרעות בימי מבצע "שומר החומות", בכניסה לעיר טמרה עונשי מאסר בפועל הנעים בין 5 שנים (נאשם 1) ל- 7 שנים (נאשמים 2, 3, 4). הגם כך עניינם מאובחן לחומרא נוכח הנסיבות החמורות יותר של ביצוע העבירות שם.

בת.פ. 21-06-28246 מדינת ישראל נ' עמראני (12.7.22) הושת על נאשם שהשתתף בהתפרעות בימי מבצע שומר החומות בצומת הכניסה לשגב שלום, מאסר בפועל למשך 9 שנים. הגם כך עניינו מאובחן לחומרא נוכח הנסיבות החמורות יותר של ביצוע העבירות, ומשזה הורשע בעבירות חמורות יותר, אשר נעברו ממניע גזעני ובנסיבות של מעשה טרור.

בתפ"ח 21-06-55524 מדינת ישראל נ' עבאס (28.11.22) נדון נאשם שהשתתף בהתפרעות בעכו בימי מבצע שומר החומות ל- 10 שנות מאסר בפועל. הגם כך עניינו מאובחן לחומרא משזה הורשע בעבירות חמורות יותר, בנסיבות של מעשה טרור, ומשנסיבות ביצוע העבירות עצמן חמורות בהרבה.

בעפ"ג 22-04-26998 מ"י נ' אבו היג'א (9.5.22), התקבל ערעור המדינה על קולת עונש של 8 חודשי מאסר בפועל שהושת על ידי בית משפט השלום בחיפה, על נאשם אשר הורשע בעבירות של התפרעות, ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות היזק בזדון ואיומים שבוצעו במהלך ימי מבצע "שומר החומות". הערעור נדון לאחר שאותו נאשם סיים לרצות את עונשו ושחרר מבית הסוהר. אותו נאשם הורשע בעבירות קלות יותר מהעבירות בהן הורשע הנאשם דן (ועניינו נדון בבית משפט השלום) אם כי מאידך יש לזכור כי המדובר בבגיר. נקבע בערעור כי: "אין למצוא הלימה בין העונש שנגזר על המשיב דכאן לבין המעשים החמורים שבגינם נתן את הדין לפני בית המשפט קמא על רקע התקופה שבה נעשו המעשים ומכלול ההתרחשויות ברחבי המדינה באותה עת [...] אין מקום להקל עם מי שתוך קריאת תיגר על ריבונות המדינה...". בית המשפט המחוזי בחיפה אף ציין כי: "ערים אנו לכך שהמונים השתתפו בהתפרעויות ההמוניות בתקופת מבצע 'שומר החומות', מעטים מתוכם נעצרו, מעטים עוד יותר הובאו לדין בגין מעשיהם. הרתעת המוני המשתתפים (ואחרים העלולים בעתיד להשתתף) בהתפרעויות, צריך אפוא, שתושג בין היתר, על ידי החמרה ממשית בענישתם של אותם אלו שהובאו לדין". בית המשפט המחוזי בחיפה עמד על הקושי שבהחזרתו של נאשם אל מאחורי סורג ובריה לאחר שסיים לרצות את העונש שנגזר עליו, ולאחר שעמד על הכלל לפיו ערכאת הערעור לא תמהר להשיב אדם שהשלים נשיאת עונשו אל מאחורי סורג ובריה, כמו גם העובדה שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין, העמיד את העונש על 16 חודשי מאסר בפועל.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטין) ואח'

ומן הכלל אל הפרט

19. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, נתתי משקל לחלקו בפועל של הנאשם כמפורט בכתב האישום המתוקן, ולעובדה שהגיע לאחר שהחלה ההתפרעות ולאחר שכבר הוצת רכבה של ר.צ.

נתתי משקל לכך שמכתב האישום המתוקן עולה כי הנאשם היה שותף ליידוי האבנים של האחרים, ובפועל יידה שתי אבנים אך מנגד, לעובדה שלא צוין כי איזו מהאבנים שיידה פגעו בכלי רכב.

חומרה יתירה נלמדת מהעובדה שכמפורט בכתב האישום המתוקן, הנאשם ביצע את העבירות מתוך מניע לאומני אידיאולוגי במטרה לעורר פחד או בהלה בציבור.

20. לקולת הנאשם נתתי משקל מסוים לעובדה שהנאשם השתתף באירוע נקודתי ויחיד וכי אין המדובר בהתנהלות נמשכת, כמו גם לעובדה שמכתב האישום המתוקן עולה כי הנאשם לא היה מיוזמי ההתפרעות והצטרף אליה לאחר שזו כבר היתה בעיצומה.

21. בבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, משלא הוגש רישום פלילי במסגרת הטיעונים לעונש, יש לראות בנאשם כנעדר עבר פלילי לחלוטין ויש להתעלם מהאמור בתסקירים ביחס להיכרות הקודמת של שירות המבחן לנוער עם הנאשם במסגרת הליך קודם ולהתעלם מהעולה מהתסקירים ביחס להליך קודם שבו נדון בין השאר לשל"צ ולדרכי טיפול כנטען בתסקירים.

22. שיקול כבד משקל בעניינו של הנאשם נעוץ בעובדה שהנאשם היה קטין בעת ביצוע העבירות, תוך שלעניין זה גם נתתי משקל לגילו המדויק בעת ביצוע העבירות (כבן 17 ו- 7 חודשים). דהיינו כי הנאשם היה קטין גם אם על סף הבגירות בעת ביצוע העבירות.

מבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, נתתי משקל לעולה מהתסקירים ביחס לנסיבותיו האישיות, לעובדה שהנאשם השלים 12 שנות לימוד תוך הפגנת מוטיבציה גבוהה ללמידה, כמו גם לעובדה שהנאשם מועסק בעבודות כמפורט בתסקירים. עוד נתתי משקל להתרשמות שירות המבחן לנוער מכך שהנאשם תפקד באופן תקין לאורך השנים בכל המסגרות.

עוד ולקולא, נתתי משקל להתרשמות שירות המבחן לנוער מהשאיפות הנורמטיביות שהביע הנאשם, מהנכונות של הנאשם להשתתף בקבוצה טיפולית ומהתרשמות שירות המבחן לנוער

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטין) ואח'

כי ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע עבור הנאשם. מנגד, לא ניתן להתעלם מהעולה מהתסקירים שהוגשו לפיהם, גם לאחר פרק זמן ממושך שבו היה בקשר עם שירות המבחן לנוער, עדיין נטילת האחריות של הנאשם אינה מלאה, והנאשם כעולה מהגרסה העובדתית שמסר בפני שירות המבחן לנוער, נוקט בגישה מצמצמת ביחס לחלקו בפועל, למעשיו ולמניעיו, כך שלמעשה, מהתסקירים שהוגשו בעניינו של הנאשם, לרבות האחרון, לא עולה כי הנאשם מכיר באופן מלא במלוא הפסול שבהתנהלותו, מצמצם ממעשיו ומתקשה לקבל אחריות מלאה על מעשיו.

23. מקום בו הנאשם נטל חלק באירועים קשים אשר התאפיינו בכך שסחפו אחריהם המונים ברחבי הארץ, ומקום בו החשש מהישנות התפרעויות והפרות סדר שכאלו, אינו חשש מבוטל, ומקום בו אירועים אלו הותירו חותם של ממש בתחושת הביטחון האישי של הציבור בכלל ושל תושבי האזורים שנפגעו (ובהם תושבי הנגב) בפרט, החוששים מהישנות אירועים שכאלו, הרי שיש מקום, בגדר שיקולי הענישה בתוך המתחם, לתת משקל של ממש לשיקולי הרתעת הרבים, על מנת להעביר מסר חד משמעי לציבור הרחב, לרבות ציבור הקטינים נעדרי העבר הפלילי נוכח החתך של המשתתפים באירועים אלו, שאולי יהא בו בכדי להרתיע פורעים פוטנציאליים, לבל יהינו ליטול חלק באירועים דומים בעתיד.

24. על פני הדברים המלצת שירות המבחן אינה עולה בקנה אחד עם שיקולי הענישה הנוספים המתחייבים בעניינו של הנאשם בשים לב לחומרת העבירות ולחומרה הנלמדת מנסיבות ביצוען, כמו גם לחשיבות הרבה והגבוהה של שיקולי ההרתעה. גם אם היתה נלמדת פרוגנוזה חיובית יותר מהתסקירים, לא היה מקום לאמץ את המלצות שירות המבחן, נוכח שיקולי הענישה הנוספים. הדברים יפים מקל וחומר מקום בו למעשה מהתסקירים עולה כי הנאשם לא עבר הליך טיפולי משמעותי ומתקשה עד היום לקבל אחריות מלאה על מלוא מעשיו.

עקרון אחידות הענישה

25. מקום בו הנאשם קטין, הרי שממילא מתחדד עקרון האינדיווידואליות שבענישה. הגם כך, מהעיון בפסק הדין שניתן בערעורו של הקטין האחר שהיה מעורב באותו אירוע (ע"פ 5124/23 פלוני נ' מדינת ישראל (31.10.23)), עולה לא רק זהות בעבירות בהן הודה הנאשם דן, אלא שנסיבות ביצוע העבירות, למעשה כמעט זהות אם לא למעלה מכך. עוד עולה כי גם בעניינו של אותו קטין הוגשה המלצה דומה מטעם שירות המבחן, וגם שם התמונה שעלתה מהתסקירים היתה כי אותו קטין לא עבר הליך טיפולי משמעותי. למעשה, בהינתן החשיבות של פער הגילים מקום בו המדובר בקטינים, הרי שעניינו של הנאשם דן מאובחן לחומרא, מקום בו אותו מערער היה צעיר יותר מהנאשם דן.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 21-07-23280 מדינת ישראל נ' ... (קטיין) ואח'

בעניינו של הנאשם דנן, יפים הדברים שצוינו בפסק הדין בערעורו של המעורב האחר (ע"פ 5124/23): "...המערער טוען עוד כי היה על בית המשפט המחוזי לתת דגש משמעותי יותר לשיקולי השיקום. ואכן, יש ליתן לשיקולים אלו משקל, בייחוד בעניינם של קטיינים; ואולם, שיקולים אלה אינם חזות הכל [...] בצדק קבע בית המשפט המחוזי כי אין להעניק משקל משמעותי לשיקולי השיקום, וזאת לנוכח חומרת העבירות ותסקירי שירות המבחן שמהם עולה ספק ביחס לפוטנציאל שיקומו של המערער [...] המערער מוסיף וטוען, כאמור, כי היה על בית המשפט לאמץ את המלצת שירות המבחן [...] ואולם, כידוע, תסקיר שירות המבחן משמש כידו הארוכה של בית המשפט, וזאת לשם בירור מסוכנותו של הנאשם וסיכויי שיקומו, לאור נסיבותיו האישיות, עברו, ויתר הנתונים הרלוונטיים. לצד החשיבות הרבה הנודעת להערכה זו, ברי כי היא אינה מחייבת את בית המשפט, אשר מערך שיקוליו בעת גזירת העונש אינו זהה בהכרח לשיקולים העומדים בפני שירות המבחן ...".

26. על פני הדברים, הסדר הטיעון לפיו הוגבלה עתירת המאשימה ל- 24 חודשי מאסר בפועל, נחזה כמקל עם הנאשם בשים לב לחומרת העבירות ונסיבות ביצוען כנלמד מכתב האישום המתוקן. הגם שההסדר מקל, בהינתן קטינותו של הנאשם, הודאתו בבית המשפט המוגלמת נטילת אחריות (גם אם כעולה מהתסקירים זו אינה מלאה) לצד חסכון בזמן שיפוטי והעדר העבר הפלילי, ובעיקר, בשים לב לענישה שהושתה על המעורב האחר, הסדר הטיעון סביר, ואין מקום להתערב בו חרף קולתו היחסית.

כאמור, סבורני כי הסדר הטיעון מגלם ממילא את מכלול שיקולי הקולא בעניינו של הנאשם, ועל פני הדברים לא היה מקום לגזור את דינו של הנאשם ברף נמוך יותר מהרף העליון של מנעד העונש המוסכם בין הצדדים. הגם כך, משעל המערער בע"פ 5124/23 שהורשע במעורבות באותו אירוע, בעבירות זהות ובנסיבות כמעט זהות, הושתו 22 חודשי מאסר בפועל, והגם שלכאורה ככל שישנה אבחנה בין השניים, זו לרעת הנאשם דנן, סבורני, גם אם לא בלי היסוס, כי אין מקום להחמיר עם הנאשם מעבר לעונשו של המעורב הקטין האחר הנ"ל ועל כן, נוכח שיקולי אחידות הענישה לא מצאתי להחמיר עם הנאשם מעבר לעונש שהושת על הקטין המעורב האחר הנ"ל.

27. לאור האמור לעיל, אני מרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן ודן אותו לעונשים הבאים:

א. 22 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו בתיק זה בלבד מיום 4.7.21 ועד ליום 15.7.21.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 23280-07-21 מדינת ישראל נ' ... (קטין) ואח'

ב. 9 חודשי מאסר, וזאת על תנאי שלא יעבור משך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, כל עבירה בה הורשע ו/או כל עבירה לפי סעיף 332 לחוק העונשין.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום לבית המשפט העליון.

ניתנה והודעה היום כ"ד כסלו תשפ"ד, 07/12/2023 במעמד הנוכחים.

יואב עטר, שופט

שם הקלדנית: +מיכל